

Brüsszel, 2014.6.4.
COM(2014) 324 final

2014/0170 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az euró Litvánia általi, 2015. január 1-jén történő bevezetéséről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

A Tanács 1998. május 3-i határozata szerint Belgium, Németország, Spanyolország, Franciaország, Írország, Olaszország, Luxemburg, Hollandia, Ausztria, Portugália és Finnország teljesítette az euró 1999. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket. Dánia és az Egyesült Királyság élt kivülmaradási jogával, ezért a Tanács értékelésüket nem végezte el. Görögország és Svédország esetében a Tanács eltérést alkalmazott. A Tanács 2000. június 19-i határozata szerint Görögország teljesítette az euró 2001. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket. Az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén csatlakozott országok (a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia) a vonatkozó csatlakozási okmány 4. cikkével összhangban eltéréssel rendelkező tagállamokká váltak. A Tanács 2006. július 11-i határozata szerint Szlovénia teljesítette az euró 2007. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket. Az Európai Unióhoz 2007. január 1-jén csatlakozott Bulgária és Románia a vonatkozó csatlakozási okmány 5. cikkével összhangban eltéréssel rendelkező tagállammá vált. A Tanács 2007. július 10-i határozata szerint Ciprus és Málta teljesítette az euró 2008. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket. A Tanács 2008. július 8-i határozata szerint Szlovákia teljesítette az euró 2009. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket. A Tanács 2010. július 13-i határozata szerint Észtország teljesítette az euró 2011. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket. Horvátország 2013. július 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz és a csatlakozási okmány 5. cikkével összhangban eltéréssel rendelkező tagállammá vált. A Tanács 2013. július 9-i határozata szerint Lettország teljesítette az euró 2014. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: Szerződés) 140. cikkének (1) bekezdése szerint a Bizottság és az Európai Központi Bank legalább két évente egyszer, illetve valamely eltéréssel rendelkező tagállam kérelmére jelentést tesz a Tanácsnak az eltéréssel rendelkező tagállamok által a gazdasági és monetáris unió megvalósítására vonatkozó kötelezettségeik teljesítésében megtett előrehaladásról. A saját és az EKB jelentése alapján és a Szerződés 140. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban a Bizottságnak javaslatot kell előterjesztenie a Tanácsnak egy olyan tanácsi határozatra vonatkozóan, amellyel a szükséges feltételeket teljesítő tagállamok esetében megszüntetik az eltérést.

2014. június 4-én mind a Bizottság, mind az Európai Központi Bank kiadta konvergenciajelentését. A jelentésekben többek között azt vizsgálják, hogy Litvánia nemzeti jogszabályai, ezen belül a nemzeti központi bank alapokmánya, összeegyeztethető-e a Szerződés 130. és 131. cikkével és a KBER és az EKB alapokmányával. A jelentésekben vizsgálják továbbá, hogy a konvergenciakritériumok teljesítése alapján elérték-e az adott tagállamban a fenntartható konvergencia magas fokát és figyelembe vesznek számos más, a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének utolsó albekezdésében előírt tényezőt.

Konvergenciajelentésében a Bizottság megállapítja, hogy Litvánia teljesíti az euró bevezetésének feltételeit.

A saját és az EKB jelentése alapján a Bizottság elfogadta a csatolt tanácsi határozatjavaslatot, amely Litvánia esetében 2015. január 1-jei hatállyal megszünteti az eltérést.

2. AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság, valamint az ECOFIN/eurócsoport keretein belül különböző témákhoz kapcsolódóan rendszeresen sor kerül megbeszélésekre a tagállamokkal az előttük álló gazdaságpolitikai kihívásokról. Ezek a megbeszélések kiterjednek az olyan kérdésekre (többek között az árfolyam-politikák) nem hivatalos megvitatására is, amelyek kifejezetten az euróövezetbe való majdani belépésre történő felkészülésre vonatkoznak. A tudományos szakemberekkel és más érdekelt csoportokkal konferenciák és szemináriumok keretein belül, valamint eseti alapon kerül sor párbeszédre.

Az euróövezetben és a tagállamokban végbemenő gazdasági fejlemények értékelése a gazdaságpolitikai koordináció és felügyelet különböző eljárásainak keretén belül (különösen a Szerződés 121. cikke alapján), valamint az országspecifikus és a teljes övezetre vonatkozó fejlemények rendszeres bizottsági nyomon követésével és elemzésével összefüggésben történik (beleértve az előrejelzéseket, a rendszeres kiadványsorozatokat, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság, valamint az ECOFIN/eurócsoport számára nyújtott információkat). Az arányosság elvével, valamint a múltban követett gyakorlattal összhangban hivatalos hatásvizsgálat nem készült.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

3.1. Jogonalap

E javaslat jogonalpául a Szerződés 140. cikkének (2) bekezdése szolgál, amely megállapítja az euró bevezetéséről és az érintett tagállamokra vonatkozó eltérések megszüntetéséről szóló tanácsi határozathoz kapcsolódó eljárást.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt és az Európai Tanácsban folytatott vitát, valamint azon tagállamait képviselő tagjai minősített többséggel elfogadott ajánlásának kézhezvételét követően határoz, amelyeknek pénzneme az euró.

3.2. Szubszidiaritás és arányosság

A javaslat az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik, ezért a szubszidiaritás elve nem alkalmazható.

Ez a kezdeményezés nem lépi túl a célkitűzésének eléréséhez szükséges mértéket, ezért megfelel az arányosság elvének.

3.3. A jogi aktus típusának megválasztása

A Szerződés 140. cikkének (2) bekezdése alapján az egyetlen megfelelő jogi eszköz a határozat.

4. KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSOK

A javaslat nincs hatással az uniós költségvetésre.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az euró Litvánia általi, 2015. január 1-jén történő bevezetéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 140. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Bizottság jelentésére¹,

tekintettel az Európai Központi Bank jelentésére²,

tekintettel az Európai Parlament véleményére,

tekintettel az Európai Tanácsban folytatott vitára,

tekintettel a Tanács azon tagállamait képviselő tagjai minősített többséggel elfogadott ajánlására, amelyeknek pénzneme az euró,

mivel:

- (1) 1999. január 1-jén életbe lépett a gazdasági és monetáris unió harmadik szakasza. Az állam-, illetve kormányfői összetételben üléselő Tanács 1998. május 3-i brüsszeli határozata³ szerint Belgium, Németország, Spanyolország, Franciaország, Írország, Olaszország, Luxemburg, Hollandia, Ausztria, Portugália és Finnország teljesítette az euró 1999. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket.
- (2) A Tanács 2000/427/EK határozata⁴ szerint Görögország teljesítette az euró 2001. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket. A Tanács 2006/495/EK határozata⁵ szerint Szlovénia teljesítette az euró 2007. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket. A Tanács 2007/503/EK határozata⁶ és 2007/504/EK határozata⁷ szerint Ciprus és Málta teljesítette az euró 2008. január 1-jei bevezetéséhez szükséges

¹ HL [...], [...]. o.

² HL [...], [...]. o.

³ A Tanács 1998. május 3-i 1998/317/EK határozata a Szerződés 109j. cikkének (4) bekezdésével összhangban (HL L 139., 1998.5.11., 30. o.).

⁴ A Tanács 2000. június 19-i 2000/427/EK határozata az EK-szerződés 122. cikkének (2) bekezdésének megfelelően a közös valuta 2001. január 1-jén Görögország által történő bevezetéséről (HL L 167., 2000.7.7., 19. o.).

⁵ A Tanács 2006. július 11-i 2006/495/EK határozata az EK-szerződés 122. cikkének (2) bekezdésének megfelelően a közös valuta 2007. január 1-jén Szlovénia által történő bevezetéséről (HL L 195., 2006.7.15., 25. o.).

⁶ A Tanács 2007. július 10-i 2007/503/EK határozata a Szerződés 122. cikkének (2) bekezdésével összhangban a közös valuta Ciprus általi, 2008. január 1-jén történő bevezetéséről (HL L 186., 2007.7.18., 29. o.).

⁷ A Tanács 2007. július 10-i 2007/504/EK határozata az EK-Szerződés 122. cikkének (2) bekezdésével összhangban a közös valuta Málta általi, 2008. január 1-jén történő bevezetéséről (HL L 186., 2007.7.18., 32. o.).

feltételeket. A Tanács 2008/608/EK határozata⁸ szerint Szlovákia teljesítette az euró bevezetéséhez szükséges feltételeket. A Tanács 2010/416/EU határozata⁹ szerint Észtország teljesítette az euró bevezetéséhez szükséges feltételeket. A Tanács 2013/387/EU határozata¹⁰ szerint Lettország teljesítette az euró bevezetéséhez szükséges feltételeket.

- (3) Az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez (a továbbiakban: EK-Szerződés) csatolt, egyes Nagy Britanniá és Észak-Írország Egyesült Királyságára vonatkozó rendelkezésekről szóló jegyzőkönyv (1) bekezdésének megfelelően az Egyesült Királyság bejelentette a Tanácsnak, hogy 1999. január 1-jén nem kíván a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszába lépni. Ezen a bejelentésen nem változtatott. Az EK-Szerződéshez csatolt, egyes Dániára vonatkozó rendelkezésekről szóló jegyzőkönyv (1) bekezdésének és az állam-, illetve kormányfők 1992. decemberi edinburgh-i határozatának megfelelően Dánia bejelentette a Tanácsnak, hogy nem vesz részt a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszában. Dánia nem kérte, hogy indítsák meg az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: Szerződés) 140. cikkének (2) bekezdésében említett eljárást.
- (4) A 98/317/EK határozat alapján Svédországra a Szerződés 139. cikkének (1) bekezdésében meghatározott eltérés vonatkozik. A 2003. évi csatlakozási okmány¹¹ 4. cikkének megfelelően a Cseh Köztársaságra, Litvániára, Magyarországra és Lengyelországra a Szerződés 139. cikkének (1) bekezdésében meghatározott eltérés vonatkozik. A 2005. évi csatlakozási okmány¹² 5. cikkének megfelelően Bulgáriára és Romániára a Szerződés 139. cikkének (1) bekezdésében meghatározott eltérés vonatkozik. A csatlakozási okmány¹³ 5. cikkének megfelelően Horvátországra a Szerződés 139. cikkének (1) bekezdésében meghatározott eltérés vonatkozik.
- (5) 1998. július 1-jén létrejött az Európai Központi Bank (EKB). Az Európai Monetáris Rendszert egy árfolyam-mechanizmus váltotta fel, amelynek bevezetését a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszában az árfolyam-mechanizmus bevezetéséről szóló, 1997. június 16-i európai tanácsi állásfoglalás¹⁴ állapította meg. A gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszában bevezetésre kerülő árfolyam-mechanizmus (ERM II) eljárásait az Európai Központi Bank és az euróövezeten kívüli tagállamok nemzeti központi bankjai között a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszában az árfolyam-mechanizmus eljárási szabályainak meghatározásáról szóló, 2006. március 16-i megállapodás¹⁵ határozta meg.
- (6) A Szerződés 140. cikkének (2) bekezdése megállapítja az érintett tagállamokra vonatkozó eltérések megszüntetésének eljárásait. A Bizottság és az EKB legalább kétévente egyszer, illetve valamely eltéréssel rendelkező tagállam kérelmére jelentést

⁸ A Tanács 2008. július 8-i 2008/608/EK határozata a Szerződés 122. cikkének (2) bekezdésével összhangban a közös valuta Szlovákia általi, 2009. január 1-jén történő bevezetéséről (HL L 195., 2008.7.24., 24. o.).

⁹ A Tanács 2010. július 13-i 2010/416/EU határozata a Szerződés 140. cikkének (2) bekezdésével összhangban az euró Észtország általi, 2011. január 1-jén történő bevezetéséről (HL L 196., 2010.7.28., 24. o.).

¹⁰ A Tanács 2013. július 9-i 2013/387/EU határozata az euró Lettország általi, 2014. január 1-jén történő bevezetéséről (HL L 195., 2013.7.18., 24. o.).

¹¹ HL L 236., 2003.9.23., 33. o.

¹² HL L 157., 2005.6.21., 203. o.

¹³ HL L 112., 2012.4.24., 21. o.

¹⁴ HL C 236., 1997.8.2., 5. o.

¹⁵ HL C 73., 2006.3.25., 21. o.

tesz a Tanácsnak a Szerződés 140. cikkének (1) bekezdésében meghatározott eljárásnak megfelelően.

- (7) A tagállamok nemzeti jogszabályait, ezen belül a nemzeti központi bankok alapokmányait szükség esetén úgy kell módosítani, hogy összeegyeztethetők legyenek a Szerződés 130. és 131. cikkével és a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányával (a továbbiakban: a KBER és az EKB alapokmánya). A Bizottság és az EKB jelentéseiben részletesen megvizsgálja, hogy Litvánia jogszabályai összeegyeztethetők-e a Szerződés 130. és 131. cikkével, valamint a KBER és az EKB alapokmányával.
- (8) A Szerződés 140. cikkében említett konvergenciakritériumokról szóló 13. jegyzőkönyv 1. cikke szerint a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdésében említett árstabilitási kritérium azt jelenti, hogy egy tagállam fenntartható árstabilitással és a vizsgálatot megelőző egyéves időszakon keresztül az árstabilitást illetően legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállam átlagos inflációs rátáját legfeljebb 1,5 százalékponttal meghaladó átlagos inflációs rátával rendelkezett. Az árstabilitási kritérium alkalmazásában az inflációt a 2494/95/EK tanácsi rendeletben¹⁶ meghatározott harmonizált fogyasztói árindexszel (HICP) mérik. Az árstabilitási kritérium vizsgálatakor a tagállam inflációját az adott időszak 12 havi indexének számtani közepe, valamint a megelőző időszak 12 havi indexének számtani közepe közötti százalékos változásként mérik. A Bizottság és az EKB jelentéseiben használt referenciaérték kiszámításakor a három legjobb árstabilitási eredményt felmutató tagállam inflációs rátájának egyszerű számtani közepéhez 1,5 százalékpontot adtak hozzá. A 2014 áprilisát megelőző egyéves időszakban az inflációs referenciaérték 1,7 százalék volt, Lettországgal, Portugáliával és Írországgal, mint az árstabilitást illetően legjobb eredményt felmutató három tagállammal számolva, amelyek inflációs rátája 0,1 százalék, 0,3 százalék és 0,3 százalék volt. Indokolt a legjobb teljesítményű tagállamok közül kizárni azokat, amelyeknek az inflációs rátája nem tekinthető érdemi viszonyítási alapnak a többi tagállam számára. Ilyen, kiugró értékeket felmutató országokat korábban a 2004., a 2010. és a 2013. évi konvergenciajelentésben azonosítottak. A jelenlegi helyzetben indokolt kizárni Görögországot, Bulgáriát és Ciprust a legjobban teljesítő országok közül¹⁷. A referenciaérték számításakor helyükbe a következő legalacsonyabb inflációs rátával rendelkező Lettország, Portugália és Írország lépett.
- (9) A 13. jegyzőkönyv 2. cikke szerint a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdésében említett állami költségvetési helyzetre vonatkozó kritérium azt jelenti, hogy a vizsgálat időpontjában a tagállam nem áll a Tanács által a túlzott hiány fennállásáról a Szerződés 126. cikke (6) bekezdésének értelmében hozott határozat hatálya alatt.
- (10) A 13. jegyzőkönyv 3. cikke szerint a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének harmadik francia bekezdésében említett, az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusában történő részvételre vonatkozó kritérium azt jelenti, hogy egy tagállam a vizsgálatot megelőző legalább két éven keresztül komoly feszültségek nélkül az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusa (ERM) által előírt normál ingadozási sávokon belül maradt. Így különösen azt, hogy ugyanezen időszak

¹⁶ A Tanács 1995. október 23-i 2494/95/EK rendelete a harmonizált fogyasztói árindexekről (HL L 257., 1995.10.27.).

¹⁷ 2014 áprilisában Görögország, Bulgária és Ciprus 12 havi átlagos inflációs rátája -1,2 százalék, -0,8 százalék és -0,4 százalék, az euróvezeték pedig 1 százalék volt.

alatt a tagállam saját kezdeményezésére nem értékelte le valutájának bilaterális középárfolyamát az euróval szemben. 1999. január 1-je óta az árfolyam-kritérium teljesítését az ERM II keretében értékelik. A Bizottság és az EKB jelentéseiben e kritérium teljesítésének vizsgálatakor a 2014. május 15-ét megelőző kétéves időszakot vették alapul.

- (11) A 13. jegyzőkönyv 4. cikkének megfelelően a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének negyedik francia bekezdésében említett kamatokra vonatkozó konvergenciakritérium azt jelenti, hogy egy tagállam a vizsgálatot megelőző egyéves időszakon keresztül az árstabilitást illetően legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállam átlagos nominális hosszú távú kamata legfeljebb két százalékponttal meghaladó kamattal rendelkezett. A kamatlábakra vonatkozó konvergenciakritériumok alkalmazásában a tízéves referencia-államkötvények összehasonlítható kamatlábait használták. A Bizottság és az EKB jelentéseiben a kamatláb-kritérium teljesülésének vizsgálatakor használt referenciaértéket úgy számították ki, hogy a három legjobb árstabilitási eredményt felmutató tagállam nominális hosszú távú kamatlábjának egyszerű számtani közepéhez két százalékpontot adtak hozzá. A referenciaérték a Lettországon (3,3 százalék), Írországon (3,5 százalék) és Portugálián (5,9 százalék) mért hosszú távú kamatlábon alapul, és a 2014 áprilisát megelőző egyéves időszakban 6,2 százalék volt.
- (12) A 13. jegyzőkönyv 5. cikkének megfelelően a konvergenciakritériumok teljesülésére vonatkozó jelenlegi vizsgálatban felhasznált adatokat a Bizottság biztosítja. E javaslat elkészítéséhez a Bizottság biztosított adatokat. A költségvetési adatokat a Bizottság azt követően biztosította, hogy a tagállamok 2014. április 1-jéig jelentést készítettek a 479/2009/EK tanácsi rendeletnek¹⁸ megfelelően.
- (13) A Bizottság a saját maga és az EKB által benyújtott, a gazdasági és monetáris unió elérésével kapcsolatos kötelezettségek teljesítése során elért litvániai előrehaladásról szóló jelentések alapján az alábbi következtetésekre jutott:
- a) Litvánia nemzeti jogszabályai, ezen belül a nemzeti központi bank alapokmánya összeegyeztethető a Szerződés 130. és 131. cikkével, valamint a KBER és az EKB alapokmányával;
 - b) azzal kapcsolatban, hogy Litvánia teljesítette-e a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének négy francia bekezdésében említett konvergenciakritériumokat, a következőket kell figyelembe venni:
 - Litvánia átlagos inflációs rátája a 2014 áprilisát megelőző egy évben 0,6 százalék volt, ami jóval a referenciaérték alatt van, és valószínűleg a következő hónapokban sem haladja meg a referenciaértéket,
 - Litvánia, amelynek költségvetési hiánya 2013-ben a GDP 2,1 százaléka volt, nem áll a Tanács által a túlzott hiány fennállásáról hozott határozat hatálya alatt,
 - Litvánia 2004. június 28. óta az ERM II tagja; az ERM II-be történő belépéskor a hatóságok egyoldalú kötelezettséget vállaltak arra, hogy a mechanizmusban fenntartják a meglévő, valutatanácsi rendszer keretében rögzített árfolyamot. A jelen értékelést megelőző két évben a litas árfolyama nem tért el a középárfolyamtól, és nem alakult ki árfolyamfeszültség,

¹⁸ A Tanács 2009. május 25-i 479/2009/EK rendelete az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról (HL L 145., 2009.6.10., 1. o.).

- Litvániában a 2014 áprilisát megelőző egy évben az átlagos hosszú távú kamatláb 3,6 százalék volt, ami jóval a referenciaérték alatt van;
- c) a jogszabályok összeegyeztethetőségére és a konvergenciakritériumok teljesítésére vonatkozó értékelésre figyelemmel és az egyéb tényezőket is tekintetbe véve Litvánia teljesíti az euró bevezetéséhez szükséges feltételeket,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Litvánia teljesíti az euró bevezetéséhez szükséges feltételeket. A 2003. évi csatlakozási okmány 4. cikkében említett, Litvániára vonatkozó eltérés 2015. január 1-jei hatállyal megszűnik.

2. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*